

Decentralisaties

Voorzitter, collega's, we gaan vanavond belangrijke beslissingen nemen.

Met het aannemen van het beleidsplan decentralisatie gaan we het proces dat al enkele jaren geleden is ingezet formaliseren. Het proces van de maatschappelijke kanteling hetgeen ook zijn beslag krijgt in het opnemen van de verantwoordelijkheden van de gedecentraliseerde overheidstaken rond zorg, jeugdzorg en participatie. Op deze plek is willen wij van groen links op de eerste plaats het college maar vooral ook de verantwoordelijke ambtenaren bedanken voor hun enorme inzet in de afgelopen maanden, jaren maar vooral ook feliciteren met het nu voorliggende resultaat. Een integraal beleidsplan met bijbehorende verordeningen die keurig volgens schema kunnen worden behandeld en aangeboden om in 2015 te kunnen worden uitgevoerd. We zijn er trots op dat het Venlo gelukt is om dit voor elkaar te krijgen en daarmee ook startklaar te zijn voor de grote veranderingen die op til staan. We realiseren ons dat dit een enorme klus is geweest en dat we hierin vele gemeenten achter ons laten. De vraag is dus niet of we er klaar voor zijn omdat we dat moeten zijn. Met onze inspanningen en pilotervaringen zijn we er zo klaar voor als op dit moment mogelijk is. We hebben een systeem, een raamwerk waarin het mogelijk moet kunnen zijn om de taken goed, efficiënt en doelmatig uit te voeren waarbij het individu maximaal de mogelijkheid en ruimte krijgt dit zelf mede in te vullen. Ondanks alle onzekerheid die er is hebben we ook zoveel mogelijk getracht zekerheden te creëren.

In de oordeelsvorming heb ik al aangegeven dat de noodzaak tot een maatschappelijke kanteling voor groen links niet alleen financiële motieven kent maar vooral ook ideële. Kanteling betekent voor ons herstel van onafhankelijkheid, autonomie en eigenwaarde maar bovenal het groeiende besef dat we elkaar als gemeenschap nodig hebben. Kanteling betekent voor ons Groen Links SAMEN ZELFREDZAAM zijn. Zoals wij duurzaamheid propageren voor het kwetsbare dat ons in erfpacht is gegeven in de natuurlijke omgeving propageren we ook duurzaamheid in sociaal opzicht. Het betekent niet het einde van een zorgende en dienende overheid. De overheid is voor ons het uitvoeringsorgaan van de collectieve morele verplichtingen die we jegens iedereen in die gemeenschap hebben, een overheid die alle mensen optimaal in staat moet stellen om mensen deel te laten nemen op een wijze die men wil en kan. Die zorgt voort kwalitatief goede gezondheidszorg en onderwijs is voor elk lid van de gemeenschap zodat iedereen basaal gelijke ontwikkelingskansen krijgt. Een overheid die zorg draagt voor behoud van cultuur en de gemeenschappelijke waarden die ons binden en waakt voor economische tweedeling of tweespalt. (Onderzoek heeft immers uitgewezen dat dit leidt tot sociale instabiliteit en economisch verlies.)

2 Weken geleden spraken we nog onze spijt uit over het feit dat er mogelijk meer kansen waren geweest om in co-creatie het beleidsplan uit te werken. Vorige week echter hebben we ook als raadsleden mogen meemaken dat het onderwerp Armoede in ieder geval zeer voortvarend en in co-creatie op de politieke agenda is gezet. Hulde aan de wethouder die rond dit onderwerp zowel raadsleden als belangrijke maatschappelijke geledingen om de tafel heeft gekregen om deze maatschappelijke doorn in het oog bespreekbaar te maken en het eromheen heersende taboe te doorbreken. We spreken over ca. 15 % van de Venlose bevolking die hier mee te maken heeft en hoewel we niet de illusie hebben het probleem te kunnen oplossen zijn we er wel vast van overtuigd dat het vele initiatieven kan en zal opleveren die problemen voortvloeiend uit armoede kan oplossen. Ga zo door!

Ook in de presentatie van de WAA 2 weken geleden hebben we veel positieve aanknopingspunten gevonden waarin de gemeente onder het nieuwe regime van participatiewet win-win situaties creëert rond het kunnen meedoen van mensen met een arbeidsbeperking. Hoe ook dit beleidsplan

voorziet in een gedeeltelijke invulling ervan. Natuurlijk is er de nodige zorg over het achterblijvend aantal vacatures bij het aantal mensen dat geplaatst moet gaan worden. Natuurlijk is er nog meer zorg over het feit dat het nog steeds geen cultuur is om bij de invulling van vacatures te denken aan mensen met een arbeidsbeperking. We zetten ook grote vraagtekens bij het feit of dit onder zekere dwang is te realiseren. Ook het feit dat ondanks dat we allen het belang van social return of investment inzien nog steeds moeten constateren dat het nog steeds niet dwingend opgelegd wordt aan instellingen waar een subsidierelatie mee bestaat. Ook wij als raad hebben in deze een verantwoordelijkheid. Grootste dissonant wat ons betreft is echter dat we als gemeente nog steeds maar moeilijk in staat zijn om het goede voorbeeld te geven. Groen Links heeft grote vraagtekens bij de haalbaarheid van de participatiewet. Laten we wel de hoop uitspreken dat als de realiteit daarom vraagt dat we regels snel en flexibel kunnen bijstellen desnoods deze invulling ook weer los kunnen laten.

Groen links steunt van harte onderliggende visie en gedachtengoed van het beleidsplan. Toch willen we vanuit deze positieve grondhouding een aantal welgemeende adviezen meegeven;

1) Pak bij de uitvoering van het beleidsplan zoveel mogelijk op in co-creatie hiermee wordt draagvlak en medeverantwoordelijkheid gecreëerd bovendien kunnen betrokkenen vaak op een veel andere en meer pragmatische manier naar zaken kijken.

2) Probeer zoveel mogelijk ruimte aan de onderkant open te laten zodat er een uitnodigingscultuur ontstaat voor maatschappelijke initiatieven. Laten we in het begin ook vooral uitgaan van belonen met in principe altijd het voordeel van de twijfel. Bottom up processen kennen een grotere duurzaamheid en voelen meer eigen en doen ook meer recht aan autonomie van onze burgers. Laat per wijk de ruimte vrij voor behoefte, niet elke wijk is hetzelfde. Daar waar het van onderop moeilijk op gang komt zorg voor professionals die het wiel aan het draaien krijgen.

3) realiseer dat met het loslaten van een systeem er vanzelf een nieuw systeem komt dat ook nodig is als houvast voor mensen. Dat een systeem enerzijds noodzakelijk is maar soms ook heel snel kan gaan knellen of aanleiding geeft tot hospitalisatie of vastroesten. Probeer dus in het nieuwe systeem processen in te bouwen die datzelfde systeem ook weer kunnen veranderen. Betrek in die verandering burgers en professionals die met het systeem moeten werken. Het systeem moet dienend zijn, niet leidend.

4) probeer de sociale wijkteams een onafhankelijkheid mee te geven en borg deze. Juist voor deze nieuwe entiteit geldt; loslaten in vertrouwen. Het ideale plaatje is dat er met zo'n team ook een geheel eigen identiteit ontstaat, het is geen maatschappelijk werk, geen verpleegkunde, geen ambtenaar en leg daarbij de nadruk op SOCIAAL. Laat daarnaast de professie (lees, specialisme) niet links liggen. Een goede screening aan de voorkant voorkomt grotere problematiek aan de achterkant. Zorg dat alle sociale wijkteams compleet zijn. Zorg daarnaast dat de gespecialiseerde zorg/welzijn korte lijnen hebben met dit wijkteam waardoor het uitnodigt om elkaar op inhoud te bevragen om zo tot een goed uitgangspunt voor de burger te komen.

5) Probeer vanuit gelijkwaardigheid vertrouwensrelaties op te bouwen met belangrijke partners als huisartsen en zorgaanbieders. Vertrouwen krijgen en geven betekent het delen van kennis, taken bevoegdheden. Deze zorgaanbieders zitten met veel onzekerheid nu er geen sprake meer is van zorginkoop maar van contractering door gemeenten. Een zorginstelling moet zijn personeelsbestand in stand houden terwijl daar op dit moment vaak maar weinig garantie tegenover staat. Voorkom daarmee ook paniekvoetbal.

6) zorg voor goede begeleiding en uitrusting van de wijkteams, een andere aanpak vraagt om goede (bij)scholing en ondersteuning. Zorg voor een goede gelijkwaardige kwaliteit in alle teams en stippel een voortdurend scholings- en intervisieplan uit.

7) prima om te kiezen voor integrale aanpak daar dit vaak efficiënter en doelmatiger zal werken. Blijf daarbij echter wel oog houden voor de aparte problematiek, dat het kind bijv. Niet de dupe wordt van een onwillige ouder.

8) betrek in het kader van veiligheid ook de wijkagent structureler bij de wijkteams. Zet aandacht voor huiselijk geweld ook op de agenda en train medewerkers ook om hier alert op te zijn, zorg dat medewerkers maximaal zijn toegerust om bij keukentafel gesprekken signalen in deze richting te registreren.

9) Draag zorg voor goede en duidelijke beroepsmogelijkheden die bij voorkeur al bij de aanvraag duidelijk worden gemaakt.

10) Zorg dat in ieder geval de privacy gewaarborgd is en probeer vooral dit probleem niet te onderschatten

11) Zorg voor een goede beginmeting van beleidsindicatoren en herhaal deze metingen 1 of 2 keer per jaar zodat er maximaal input is over noodzaak tot bijstelling.

12) Borg het kunnen leveren van maatwerk voor de diverse teams. Vertrouw ook op de wijkteams dat als er afgeweken wordt van regels dit om gegronde redenen gebeurt.

13) wanneer nieuwe kwaliteitssystemen worden ontworpen zorg er dan voor dat ze eenvoudiger zijn en minder tijdsverlies opleveren. Bij uitstek ook geschikt voor co-creatie omdat ook zorginstellingen voortdurende behoefte hebben aan feedback over geleverde zorg en zij ook al over een jarenlange ervaring beschikken wat betreft kwaliteitsmetingen. Het mag anders maar maak het ook lonend.

14) ga niet koste wat kost mensen dwingen tot meedoen maar verleidt! Elk mens wordt in principe graag op zijn kwaliteiten aangesproken. Participatie is geen doel maar een middel om mensen eigenwaarde en zelfrespect terug te geven. De verplichte tegenprestatie mag niet ten koste gaan van reguliere arbeidsplaatsen maar heb ook oog voor de uitholling door bijv. functiedifferentiatie.

15) monitor op budgetten voor wat betreft de 3 decentralisaties samen en ook afzonderlijk. Wij willen jaarlijks hierover geïnformeerd worden los van de begroting. Daarnaast zijn we van mening dat de zorggelden die we als centrum gemeente ontvangen ook dat oormerk krijgen en houden. Enige jaren geleden heeft Venlo op eigen houtje bezuinigingen op dat budget doorgevoerd zonder de andere gemeenten daarin te kennen. Als het gaat om vertrouwen vinden we dat je zo niet met goede burens omgaat en dat zij betrokken worden bij de invulling van die budgetten en daar mogelijk ook een verantwoordelijkheid in dragen.

16) Zet een vrijwilligersbeleid op dat uitnodigt, enthousiasmeert en belonend werkt om het aantal vrijwilligers te stabiliseren en waar mogelijk uit te laten breiden. Borg daarin dat vrijwilligerswerk die status krijgt die het verdient en dat dit door de gemeente beloond en erkend wordt.

17) Sla als gemeente een brug met het onderwijs, een partner waarin we rond de jeugdzorg niet omheen kunnen. Kan de wethouder aangeven hoe hij hier de samenwerking vorm wil geven in het "nieuw passend onderwijs"?